

[Ole M. Nielsen]

det hele. I betragtning af den trods alt store bistand, der er ydet afrikanske lande gennem mange år, kan det være svært at få øje på succeserne og dermed håbet om, at udviklingen kan komme til at bevæge sig i den rigtige retning, men der er lyspunkter.

Afslutningen af den kolde krig har betydet, at også de afrikanske stater bedre i fred for indblanding udefra kan finde deres vej frem mod en bedre samfundsindretning. Det giver muligheder i tidligere klientstater som Angola, Etiopien, Mozambique og Somalia. Bortset fra Somalia, hvor der åbenbart hersker totalt anarki, er der omsider udsigt til en fredelig demokratisk udvikling i Etiopien og Mozambique og trods de seneste turbulenser vel også i Angola.

Også udviklingen i andre afrikanske stater giver trods jævnlige tilbageslag håb om ikke bare en mere fredelig fremtid, men også om holdbare økonomiske og sociale fremskridt. Lad mig nævne lande som Benin, Burkina Faso, Namibia, Zambia og – ikke at forglemme – Sydafrika.

Det vil formentlig få stor betydning for det øvrige Afrika, hvis lande som Angola og Etiopien, Namibia og Sydafrika med deres store udviklingspotentiale kommer ind i en politisk, økonomisk og socialt stabil udvikling, hvor de kan komme til at spille en rolle som en slags økonomiske lokomotiver for de andre lande. Et af det afrikanske kontinents problemer er jo, at der er for lidt samspil og næsten ingen samhandel mellem landene – endnu mindre end med lande uden for kontinentet.

Det afrikanske kontinent er præget af etniske uroligheder, borgerkrige osv. – naturligvis et resultat af, at stater med kunstige grænser blev skabt, og at befolkninger med et lavt uddannelsesniveau skulle til at klare sig selv. Det er naturligt, at sådanne lande bliver ofre for diktatorer, der oven i købet i vidt omfang kunne hente støtte uden for kontinentet. De dage har vel ende, men der er stadig alt for mange pengegriske lande og enkeltpersoner i verden, der er interesseret i at forsyne Afrika med våben.

Vi må på alle måder i det internationale samarbejde prøve at komme våbenhandelen til livs. Vi må på alle måder støtte de politiske reformprocesser. Vi må se i øjnene, at det ikke er så let at indføre demokrati på den måde, som

vi opfatter demokrati, men en forudsætning er uddannelse af det enkelte menneske, det er retssikkerhed, og det er ytringsfrihed. Vi må støtte de lande, der arbejder med disse begreber, og vi bør måske se mere på overholdelse af menneskerettigheder end på demokrati efter vores normer.

Det er indlysende, at Afrikas problemer for størstedelens vedkommende er menneskeskabte, desværre i alt for høj grad et resultat af fortidens synder fra europæernes side: kolonimagternes misregimente og til slut opgivende overlade de afrikanske stater til deres egen uduelighed. Selv om Danmark ikke har været den store kolonimagt, kan vi roligt tage vores del af dette ansvar. Når vi ikke var en større kolonimagt, var det vist ikke på grund af manglende lyst, snarere på grund af manglende evner, og vi har under alle omstændigheder sammen med de store europæiske lande lukret på rigdommene fra Afrika.

Resultatet er et helt kontinent uden forudsætninger for at klare sig selv og som tidligere omtalt indtil for nylig belastet af uheldig indblanding fra rivaliserende stormagter. Begrænsningen af Afrikas udvikling fortsætter. Trods den store hjælp opretholder i-landene samtidig protektionistiske forhold, der hindrer ulandene i at øge deres eksport.

Vi kommer til i langt højere grad end hidtil at tage ansvaret for Afrika op. Vi er nødt til at hjælpe dem, og vi kommer til at dele med dem. Hvis vi ikke har lyst til at gøre det for afrikanernes skyld, er der masser af gode grunde til at gøre det for vores egen skyld. Det kommer jeg tilbage til.

Jeg er glad for udenrigsministerens tilsagn om at arbejde for en effektivisering af FN's og EF's nødhjælpsindsats. Der er for mange eksempler på, at bureaukratiet hæmmer de mennesker, der arbejder i frontlinjen. Jeg er også glad for formuleringen om at arbejde for en mere smidig overgang fra katastrofehjælp til udviklingshjælp. En anden ting er, at der også ofte fra lokale magthaveres side stilles hindringer i vejen for hjælp. Det kunne måske være aktuelt at udvide FN's mandat i visse situationer.

Men hvad med vores egen indsats? Det er indlysende, at vores indsats over for Afrika må bygge på en række grundlæggende kriterier, som både udstikker holdbare retningslinjer for